

Javorniški Mesečnik

Interni glasilo Astronomskega društva Javornik
www: <http://www.adj.si>, email: info@adj.si

Številka 86, Letnik VIII, Marec 2007
ISSN 1581-1379

Lunin mrk 3. marca 2007

Aleš Košenina

Jaz sem lunin mrk opazoval kar od doma. Zelo hitro je Mesec izginjal za Zemljino senco. Megla je zelo motila opazovanje. Vedno gostejša je bila. Vztrajal sem in dočakal konec mrka. Bilo je lepo.

Aleš, ales.kosenina@volja.net

Samo

Fotografije so nastale na lokaciji Mурgle, Ljubljana; rahle meglice v zraku...

03.03.2007 ob 22:54, Pentax K10D (nastavljen na Av), objektiv Revuenon 1:4,5 80–200 mm 4,5@200 mm, amaterski fotografiski stativ, 1/3s, ISO 100, foto Samo Penič.

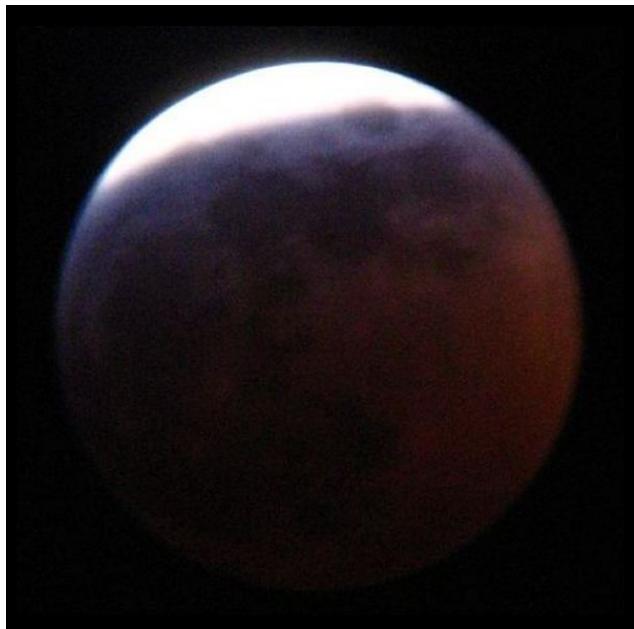
Fotografije so 100% crop in so umetno obdelane s Photoshopom – kontrast in korekcija expozičije.

Samo, samo.penic@fe.uni-lj.si

Bernard

Mrk sem opazoval vizualno z domače terase v Hraščah s teleskopom tipa Maksutov (premer objektiva 15 cm, goriščna razdalja 1,8 m, okular 42 mm) pri 43 kratni povečavi. Opazovalni pogoji so bili na začetku zelo doberi, žal pa se je ob koncu popolne faze pojavila megla. V fazi popolnega mrka je barva Lune prehajala od belosive na severozahodnem robu, do oranžne barve, pri čemer je bil belosivi del na mestu kjer je Zemljina senca nazadnje prekrila Luno. Belo osvetljen rob se je tekom popolnega

mrka premaknil na vzhodno stran Lune. Bolj za hec sem z malim digitalnim fotoaparatom skozi okular naredil se par posnetkov prvega dela mrka.

03.03.2007 ob 23:37. Teleskop Intes MK-66 (Maksutov), D=15 cm, f/12, F=1800 mm, okular GSO SuperView 42 mm, povečava 43×, fotoaparat Canon Digital Ixus 50, objektiv 5,8–17,4 mm, f/2,8–4,9, lokacija Hrašče pri Postojni, f/2,8, 1/3s, f=6 mm, foto Bernard Ženko.

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

Stane

Slikal in opazoval sem mrk doma s terase, na Kajakaški cesti, Ljubljana. Vreme je bilo jasno, posamezne faze mrka sem fotografiral s Canon D 300 v primarnem gorišču teleskopa ETX 125 na barvni film Kodak gold 200, fotografij še nimam. Sem pa imel malo težav z ostrenjem slike, ker pogled skozi okular ni enak pogledu skozi fotoaparat, tu pa nastopijo težave z ostrenjem slike, ker je pogled skozi iskalno fotoaparata malo zamegljen, o kakovosti slik pa ko jih dobim.

Stane, stane.slavec@gmail.com

Nika, Rok in Iztok

Iztok, Rok in jaz smo se odločili, da bomo mrk opazovali na Javorniku. Nihče ni vedel, kako bo videti cesta, zato smo bili prijetno presenečeni, kajti sneg je ostal samo na travniku tik pod observatorijem. Pot, ki smo jo morali prepešačiti, zato ni bila ne dolga in ne zasnežena. Seveda nas je zvesto spremljala pristna, gosta Javorniška megla, za

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 20.03.2007 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Glavni del sestanka bo predavanje:

Naše spletisče

dr. Aram Karalič

Pogledali bomo, kaj vse lahko najdemo na našem spletisču in uprizorili kratek tečaj urejanja, kjer boste izvedeli, kako lahko na našem spletisču sami objavljate svoje prispevke in slike. Tečaj urejanja bo potekal v živo, tako da bodo spremembe, ki jih bomo naredili, takoj objavljene na spletu.

(Predavanje je bilo napovedano že za občni zbor, a ga zaradi tehničnih težav takrat nismo izpeljali.)

Vabljeni!

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

katero smo menili, da se bo razkadila še preden se bo pričel lunin mrk. V resnici smo dobili predstavo, ki je ni nihče od nas pričakoval. Ko se je meglja razkadila, se je pokazala luna, ki jo je krasila prekrasna lunina korona, ki nam je na žalost ni uspelo zadovoljivo poslikati (v koroni se je videl tudi drugi red "mavrice"). Kdaj je korona zginila ne vemo, ker smo imeli preveč dela z usposabljanjem sledenja, kajti ko smo se končno posvetili luni, je ta že rahlo "zašla" v zemljino senco. Poslikali smo veliko faz luninega mrka in seveda popolni lunin mrk. Mislim, da smo se prav odločili glede izleta, saj je bila lunina predstava res fantastična. Za posladek pa še lunina slikica...

Nika, nika.kosir@gmail.com

03.03.2007 ob 23:53, objektiv Maksutov MTO-1000 (F=1000, f/10) na podnožju NexStar, fotoaparat Canon EOS 20D, osvetlitev 5 s, ISO 800, foto Iztok Bončina.

Slikal sem kar s prenosnika skozi Rokov Ruski Maksutov s pomočjo programa EOS Viewer Utility, ki mu lahko nastaviš timer in slika npr. na vsake 2 minuti po eno ali več fotk. Ostrina ni najboljša, ker so bile eksponicije med popolno fazo tam od 4 pa do 10 sekund, sledenje je pa vsake toliko rahlo cukalo. Da ne bi bili časi osvetlitve še daljši,

sem večinoma (med popolno fazo) uporabljal občutljivost 800 ISO, kar pa pomeni nekoliko več šuma.

Ob naslednjem mrku bomo že profiji :-)

Iztok, iztok.boncina@guest.arnes.si

Objekti globoko v vesolju aprila

Aprila nam nebo ponuja na ogled predvsem pestro zbirko galaksij. Zdaj, ko se znamo pripraviti na opazovanje tako, da vemo kdaj kaj opazovati, ko znamo poskrbeti, da nas ne bo prezgodaj zgrabil spanec in ko znamo poskrbeti, da bodo oči opazile skoraj vsak foton, je čas, da se posvetimo opremi, ki je primerna za opazovanje galaksij.

Majhni binokularji tu povsem odpovedo, saj z njimi vidimo le jedro oziroma le del jedra galaksije. Spiralni rokavi pač oddajajo premalo svetlobe, da bi bili vidni v tako majhnem daljnogledu. Veliki binokularji (z objektivi okoli 100 mm) pri Andromedini meglici (*M31*) že lahko pokažejo spiralno strukturo in celo barve, a le v izjemno ugodnih pogojih. Velikanski binokularji, tisti, sestavljeni iz dveh teleskopov? Skozi tako pošast se vedno splača pogledati, dvomim pa, da se ga splača kupiti ali narediti. Veliko opazovalcev namreč tudi za opazovanje galaksij uporablja binokularne nastavke in vsi po vrsti trdijo, da slika ni nič manj svetla od monokularnega gledanja, čeprav pride v vsako oko pol manj svetlobe: trdijo, da je zaradi gledanja z obema očesoma veliko lažje opaziti precej podrobnosti, ki bi sicer ušle.

Pri galaksijah koristi čim večji premer objektiva. Razlika med 200 mm in 250 mm je dramatična. Prav tako med 250 mm in 300 mm. Žal s premerom eksponentialno narašča tudi teža tako, da teleskope tja do 350–400 mm komaj še premešča en sam človek. Kot da to še ni dovolj: pri velikih odprtinah nemirno ozračje bolj nagaja, kot pri majhnih. Šibkih virov svetlobe pač ni lahko opazovati.

Rok, rok.vidmar@nuk.uni-lj.si